

OSNOVNOŠOLCI NA BRALNEM MARATONU

Ivan Tavčar, pisatelj, ki je v slovensko literaturo popeljal našo dolino in poljanskega človeka, si ob 160-letnici rojstva zasluži, da se ga spomnimo in obudimo zgodbe iz njegovih del in sledimo njegovemu jezikovno in slogovno bogatemu toku pripovedovanja.

Osnovna šola Ivana Tavčarja Gorenja vas se je prireditvam ob njegovem častitljivem jubileju pridružila z »bralnim maratonom«. Poljanci smo uspešni v teku na kratke in dolge proge. Zakaj ne bi bili še v krajšem in daljšem branju?!

Na noč branja smo povabili učence od sedmega do devetega razreda iz občine Gorenja vas-Poljane. Udeležilo se ga je 37 učencev OŠ Ivana Tavčarja in 3 učenke OŠ Poljane. Delu ali celotnemu programu so se pridružili še ravnatelj gorenjevaške šole Izidor Selak, eden izmed organizatorjev kulturnih dni Boris Oblak in knjižničarka žirovske knjižnice Majda Treven s hčerko Mašo. Za program in varstvo otrok je poskrbelo pet učiteljic slovenščine z obeh osnovnih šol.

Branje in druge aktivnosti, povezane s Tavčarjevimi literarnimi deli, so potekale v knjižnici. Prvo branje je bilo posvečeno pripovedim V Zali. Učenka Kaja Slabe je prebrala daljši odlomek. Razmišljali smo o tem, ali nam je ljubezen res vsem v pogubo, kot je trdil Ivan Tavčar. Ugotovili smo, da je ljubezen pogubna le, če je ne moremo izživeti ali uresničiti, drugače pa je gibal našega življenja.

Drugo branje se je začelo z razgovorom, s katerim smo ugotavljali, kako učenci poznajo zgodovinski roman Visoško kroniko. Ker jo berejo tako poljanski kot gorenjevaški učenci za domače branje, smo raje brali povest Grajski pisar. Globoke ljubezni Jošt Tolmajnar ni premogel, je pa vseeno bila usodna zanj. Kar predstavljali smo si, kako je zgrmel v prepad in z razbito glavo končal v mrzli Sori. Z igrico spomin smo se poskušali zapomniti znamenite besede Ivana Tavčarja o rodni ljubezni do Poljanske doline in slovenske zemlje: Zemlja domača – ni prazna beseda: del je mojega življenja, in če se mi ... Tu se je zataknilo! Je bila kriva pozna ura ali serija kratkih besed?!

Že med branjem druge pripovedi smo doživeli presenečenje. Med nas je nenapovedano vstopil sam Ivan Tavčar! Ivan in Meta sta prikazala prizor dvorjenja iz povesti Cvetje v jeseni. V nekaj minutah se je Ivan Tavčar (Marko Rihtaršič) prelevil iz starodobnega v sodobnega osvajačca in osvojil srce današnje mladenke (Jana Rihtaršič).

Nadaljevali smo s kvizom o poznavanju življenja in dela Ivana Tavčarja. Pet učencev si je prislužilo knjižne nagrade. Nasmeljali pa smo se tudi anekdotam iz Tavčarjevega življenja. Z minuto molka smo se spomnili pisatelja, literarnega zgodovinarja (avtor knjige o Ivanu Tavčarju) in urednika Frančka Bohanca, ki je veliko prostega časa preživel na vikendu v Gorenji vasi in je svojo življenjsko pot zaključil 3. septembra 2010.

Večer ni mogel iti brez branja znamenite povesti Cvetje v jeseni, seveda ob spremljavi glasbe iz istoimenskega filma.

Ob njih zjutraj smo se lotili še branja iz zbirke črtic Med gorami, s katerimi je naš rojak postavil spomenik Poljanski dolini in njenim prebivalcem. Spoznali smo, kako je Kočarjev gospod zmešal srce in glavo nedolžnemu kmečkemu dekletu. Nazadnje smo prisluhnili staremu posnetku na kaseti, ko smo poslušali tresoči glas Anice Berčič v interpretaciji Šarevčeve slive v pojočem poljanskem govoru. Res lep zaključek, ki ga je slučajno določilo žrebanje zaporedja branja na začetku našega srečanja. Med nami, bralnimi maratonce, je sedela Aničina vnukinja Ema.

Ob dveh zjutraj smo zaključili z branjem. Nadaljevali smo z druženjem ob dobrotah, ki smo jih prinesli za nočno grizljanje, igrali družabne igre, plesali, nekateri so pobrskali po knjižnih policah in brali; tisti, ki jih je delovni teden že pošteno izmučil, pa so poskušali zaspati v spalnih vrečah v učilnicah, ki so se za to noč spremenile v spalnice.

Ampak ne vemo, če so dobro spali, saj je bilo vse do jutra živahno ...

KAJ SE GOVORI O BRALNEM MARATONU

Nekaj utrinkov ... z OŠ Poljane

Povabilo gorenjevaške šole na bralni maraton je res zvenelo nenavadno, vznemirljivo privlačno, kot izziv in preizkušnja, če zmoremo sebe in mlade bralce današnje dobe pritegniti k branju, razmišljanju, pogovarjanju o Tavčarjevih besedilih, ki s svojim slogom in obravnavano tematiko nikoli niso (in ne bodo) veljala za lahkotno sproščujoče branje pred počitkom.

S poljanske šole smo se morda tudi zato odzvali bolj plaho, a se nas je prebiranje odlomkov dotaknilo – kot bi se grelji ob ognju nekje globoko v Zali, pisatelj pa nam pripoveduje o nesrečni Jernačevi ljubezni, usodi grajskega pisarja, Kosmovega in Kalanovega rodu z Visokega. Med tem ko sestavljamo citat »Zemlja domača ni prazna beseda ...« dospemo na drugi breg, v naročje Blegoša, k Presečnikovi Meti. Slišimo znano melodijo, šelestenje bukovega gozda, preplavi nas vonj pokošene trave in ob strmenju v »sliko z Loškega pogorja« se čas ustavi ...

Ko se zopet vrnemo v ta svet in čas, ugotavljamo, da so nas »začarale« profesorice s svojo doživeto pripovedjo in branjem. Tavčar pa, ki nas je skoraj vso pot prepričeval: »Ljubezni nam je vsem v pogubo ...«, nenadoma umolkne in prisluhne, kot bi želel slišati naše mnenje, pritrditev ...

Mladi, radoživi, precej utrujeni, a še vedno z iskricami in upanjem v očeh mu stojimo nasproti. Ni užaljen, ko mu povemo, da smo premladi, da bi slepo verjeli in se vdali v usodo. Ne bomo se predali malodušju, raje bomo sledili spodbudi profesorice Jane in se vsak dan znova odločali za ljubezen, se pogovarjali, družili ter skrbeli, da se ne bomo nikoli odtujili svojim najbližjim, prijateljem, izročilu, svojim koreninam ... je bil odgovor, ki smo mu iz srca pritrdjevali vsi zbrani.

Nina, Andreja, Jana in Marija!

Hvala za povabilo, za novo izkušnjo in sodelovanje med šolama. Bilo mi je lepo s Tavčarjem in z vami. Kaj takega moramo še kdaj ponoviti!

Nežka Gabrovec

Mnenja učenk OŠ Poljane so si tako podobna, da jih bomo zapisale kot eno samo:

Od prebranega in predstavljenega se mi je najbolj vtisnilo v spomin Cvetje v jeseni, najbolj pa me je navdušila dramatizacija in posodobitev, ki sta jo predstavila učiteljica Jana in njen mož Marko.

Na maratonu mi je bilo najbolj všeč druženje z novimi in s starimi prijatelji med odmori.

V avli smo vrteli tudi glasbo in plesali.

Zelo mi je bilo všeč, ker smo imeli veliko prostega časa za druženje in ker je bilo vzdušje zelo sproščeno.

Pogrešala nisem nič. Nisem zasledila nobenih pomanjkljivosti.

Meta Gantar, Ema Berčič in Marija Možina, 9. b, OŠ Poljane

In še nekaj utrinkov z OŠ Ivana Tavčarja Gorenja vas

Bralnega maratona se je udeležilo kar nekaj učencev, ki smo se med poslušanjem zabavali. Zelo mi je bilo všeč, da je eno od zgodb prebrala tudi moja sošolka, sicer pa sem po tem

večeru spremenila mnenje o Tavčarjevih literarnih delih, ki se mi sedaj zdijo res dobra. Zabavno je bilo tudi, ko smo imeli kviz in smo med seboj tekmovali v znanju. Navdušila me je tudi kratka predstava. Sama bi spremenila le to, da bi odlomke iz zgodb skrajšali in bi prebrali več različnih odlomkov v istem času. Sicer pa smo se imeli lepo, dopolnili svoje znanje in uživali v družbi s prijatelji.

Urša Juhant, 9. b

Od pripovedi, ki smo jih brali na bralnem maratonu, se mi je zdela najboljša V Zali. Najzabavnejši del programa je bila uprizoritev iz Cvetja v jeseni. Najbolje pa je bilo, ko smo končali z branjem in šli po razredih ...

Uroš Oblak, 9. a

Na bralnem maratonu je bilo še kar zanimivo. Preveč je bilo branja odlomkov, pri zadnjem smo že napol spali. Všeč mi je bila dramatizacija iz Cvetja v jeseni. Mogoče bi morali ločiti spalnice fantov in deklet. Predlagala bi ponovitev bralnega maratona, na katerem bi brali humoristična dela, npr. pripovedi Primoža Suhodolčana.

Anonimno

Na bralnem maratonu smo brali knjige Ivana Tavčarja. Med vsakim odmorom smo lahko jedli in pili. Ko smo končali z branjem, smo se lahko šli družabne igre ali pa brali knjige. Do petih zjutraj še nismo zaspali, ker so bili nekateri preglasni. Ko smo se zjutraj zbudili, smo bili še vsi zaspani. Odšli smo na zajtrk, pospravili in se vrnili domov. Na maratonu smo se imeli zelo dobro. Če bo na naši šoli še kaj takega, se prijavite še drugi učenci. Bilo je odlično!

Tadeja Galičič, 7. c

Bralni maraton mi je bil všeč, ker smo brali na zanimiv način. Všeč mi je bila igra Cvetje v jeseni. Dodala bi le, da bi več brali učenci, tako bi bilo bolj zanimivo. Lahko bi brali krajša dela in bi se o tem lahko več pogovarjali in izražali svoja mnenja. Super, da smo brali do dveh ponoči!

Devetošolka

Na bralnem maratonu mi je bilo zelo všeč. Zanimivo se mi je zdelo, da smo lahko Tavčarjeva dela spoznavali na zanimivejši način kot pri pouku. Všeč mi je bilo tudi sproščeno vzdušje. Motilo me je samo to, da smo med branjem sedeli na trdih stoli.

Anonimno

Prispevek pripravila: Nina Dolenc

Gorenja vas, 17. 11. 2011